



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2017-10-19
Meddelad i Härnösand

Mål nr
4229-16

KLAGANDE

Tony Andersson, 19671109-7854
Alavägen 12
860 35 Söråker

TIMRÅ KOMMUN
Kultur och Teknik
2017 -10- 24

TIMRÅ KOMMUN Kommunledningskontoret	
2017 -10- 23	
Dnr.	Dpl.

MOTPART

Timrå kommun
861 82 Timrå

Dnr. Dpl.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kultur- och tekniknämndens i Timrå kommun beslut den 1 december 2016,
§ 106

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (1991:900)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 131994

Postadress
Box 314
871 27 Härnösand

Besöksadress
Backgränd 9

Telefon
0611-46 06 00
E-post: forvaltningsratteniharnosand@dom.se
www.forvaltningsratteniharnosand.domstol.se

Telefax
0611-51 18 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Kultur- och tekniknämnden i Timrå kommun (nämnden) beslutade den 1 december 2016, § 106, att godkänna upprättat förslag till överenskommelse om uppsägning av del av anläggningsarrende inom Åstöns naturreservat, och att uppdra till ordförande och förvaltningschef att underteckna överenskommelsen.

Av "Överenskommelse om uppsägning av del av anläggningsarrende" undertecknad av företrädare för teknik- och kulturnämnden och Lotstornet Åstön AB framgår bl.a. följande. Anläggningsarrendet omfattar mark och byggnader och gäller för tiden den 1 mars 2012 – 28 februari 2022, men sägs upp till viss del med upphörande den 31 december 2016. Vidare anges sex byggnader inom arrendeområdet som kvarstår i arrendeavtalet. Enligt överenskommelsen får arrendatorn ersättning av jordägaren med 400 000 kronor exklusive moms för vissa uppräknade åtgärder och inventarier inklusive nedlagt arbete utöver underhållsarbete enligt avtal.

YRKANDEN M.M.

Tony Andersson begär laglighetsprövning av beslutet, yrkar att det upphävs och anför bl.a. följande. Inför nämndens sammanträde ingick inte detta ärende i kallelsen till ledamöterna, utan man tog upp det som ett extra ärende. På ledamöternas bord lades förslaget på överenskommelsen men inte det gällande arrendeavtalet. I arrendeavtalet framgår att ingen ersättning ska utgå med stöd av 30 § i avtalet då innehavaren inte fullgjort sitt åtagande enligt 28 §. Den överenskommelse som lades fram strider helt mot 23 § i avtalet. I arrendeavtalet regleras att nyanskaffade inventarier tillfaller arrendatorn. Den nu gjorda överenskommelsen är mer att betrakta som ett otillåtet företagsstöd än att man vill lösa ut arrendatorn. Detta styrks genom att man bara delvis väljer att arrendatorn ska lämna det aktuella området.

Timrå kommun (kommunen) bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Med anledning av att länsstyrelsen beslutat att upphäva miljö- och byggnadsnämndens beslut om strandskyddsdispens för permanent camping i Skeppshamn har Lotstornet Åstön AB svårt att fortsätta bedriva verksamhet inom arrendeområdet. En överenskommelse om uppsägning av del av anläggningsarrendet upprättades därför. Kommunen vill samtidigt få rådighet över området för att fortsätta att utveckla det och göra det möjligt för nya entreprenörer att bedriva verksamhet som främjar besöksnäringen men samtidigt harmonierar med rådande naturreservatsbestämmelser.

Klaganden har synpunkter på dels lagligheten i beslutet som sådant, dels på innehållet i det som avtalats mellan parterna.

Nämndens ordförande informerade den 24 november 2016 muntligen ledamoten Göran Ljungblom (M) om att ärendet eventuellt skulle komma upp som ett extra ärende på nämndens sammanträde den 1 december 2016. På sammanträdet under punkten Fastställande av ärendelista togs ärendet upp som en extra sammanträdespunkt och ingen av ledamöterna motsatte sig detta. I och med beslutet om dagordning har behandlingen och avgörandet av ärendet under sammanträdet godkänts. Innehållet i arrendeavtalet diskuterades muntligt på sammanträdet. Ingen ledamot begärde vid sammanträdet att frågan skulle återremitteras med krav på att ursprungligt avtal skulle komplettera beslutstunderlaget. Av beslutsprotokollet framgår att Göran Ljungblom i stället yrkade att uppsägningen av avtalet skulle godkännas men utan ersättning. Förslagen ställdes mot varandra och förvaltningens förslag bifölls. Hanteringen av beslutet följer därmed kommunallagens krav på beredning och beslut.

De förråd som inte sägs upp har ingen betydelse för ett avtal med en ny arrendator. Överenskommelsen har upprättats eftersom nuvarande arrendator inte kan fortsätta bedriva verksamheten fram till den 28 februari 2022 då

avtalet upphör och kommunen som markägare därmed vill få rådighet över området för att fortsätta att utveckla det. Kommunen har träffat en överenskommelse med nuvarande arrendator där avtalad summa reglerar att arrendators rätt att bedriva verksamhet på området avslutas i förtid från det som avtalats och sakliga skäl för hävande – misskötsel enligt gällande avtal – inte finns. Kommunen vill att området ska vara attraktivt för besökare och för att kunna få ny verksamhet till området har kommunen bedömt att det är mer förmånligt att även ersätta nuvarande arrendator för inventarier och upprättad teknisk försörjning för att kunna tillhandahålla en fungerande anläggning och undvika en återinvestering i inventarier och teknisk försörjning som arrendatorn investerat i.

Tony Andersson har härefter, den 4 januari 2017, anfört i huvudsak följande. Det gavs ingen information beträffande innehållet eller avsikten med ärendet innan det togs upp som en extra punkt. Ingen dokumentation lämnades ut i samband med fastställandet av ärendelistan. Ledamöternas möjlighet att ta ställning och att inhämta information i ärendet har kraftigt åsidosatts. Endast ledamoten Göran Ljungblom hade med en kopia av arrendeavtalet. Övriga ledamöter hade inget exemplar. Göran Ljungblom erbjöd sig att kopiera upp arrendeavtalet till de andra men ordföranden sa att det inte behövdes. Inga handlingar delades ut förrän det extra ärendet var uppe för beslut, vilket också är ett sätt att inte ge ledamöterna tillräckligt med tid att läsa in sig på ärendet och till fullo förstå dess konsekvenser. Att kommunen uppger att ”de förråd som inte sägs upp har ingen betydelse för ett avtal med en ny arrendator” styrker bara att man på ännu ett sätt vill ge ett otillåtet företagsstöd. Om en kommande arrendator vill utöva likartad verksamhet är just dessa lokaler av central betydelse då dessa skapar förutsättningar för förvaring av säsongsbetonad utrustning. Det kan också leda till att om man inte säger upp avtalet i tid, kan den kvarvarande delen av avtalet förlängas med fem år för dessa sex lokaler. Kommunen uppger vidare att avtalet är uppsagt. I den upprättade överenskommelsen är arrendeavtalet bara till viss

del uppsagt, det finns inget skrivet om att lokalerna är uppsagda. Beslutet har vidare motiverats med länsstyrelsens beslut att upphäva beslut om strandskyddsdispens för permanent camping i området. I det nu gällande arrendeavtalet anges ändamål i 4 § att stuguthyrning och camping ska ske veckovis eller enstaka nätter, det finns alltså inget om permanent camping i nuvarande arrendeavtal.

Det är samma bolag som i tio år haft detta nollarrendeavtal, innan det nya arrendeavtalet upprättades. Man har även gett ekonomisk ersättning den 10 juni 2016 med 300 000 kronor exklusive moms för inventarier som regleras i 23 § arrendeavtalet. Den nu gjorda överenskommelsen ska betraktas som ett otillåtet företagsstöd då kostnaden ska vara arrendatorns och inte kommunens. I 7 § står det tydligt att renhållningen ska bekostas av arrendatorn. Ansvarig har gjort avsteg som är i konflikt med det upprättade nollarrendet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Varje medlem av en kommun eller ett landsting har rätt att få lagligheten av kommunens eller landstingets beslut prövad genom att överklaga dem hos förvaltningsrätten (10 kap. 1 § första stycket kommunallagen).

Ett beslut överklagas skriftligt. I sina klagomål ska klaganden ange vilket beslut som överklagas och de omständigheter som han stöder sitt överklagande på (10 kap. 4 § kommunallagen).

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på kommunens, landstingets eller kommunalförbundets anslagstavla att protokollet över beslutet justerats. Vid prövningen av överklagandet får inte beaktas andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång (10 kap. 6 och 10 §§ kommunallagen).

Ett överklagat beslut ska upphävas, om

1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning (10 kap. 8 § kommunallagen).

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning vid laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen

Förvaltningsrätten vill inledningsvis framhålla att det överklagade beslutet endast kan bli föremål för förvaltningsrättens prövning genom laglighetsprövning enligt de regler som finns i 10 kap. kommunallagen. Vid laglighetsprövning enligt kommunallagen kan förvaltningsrätten endast pröva *lagligheten* av landstingets beslut. Frågan om ett beslut är lämpligt eller skäligt kan således inte prövas av förvaltningsrätten. Det är den som klagat på beslutet som inom överklagandetidens utgång ska anföra omständigheter som visar att det är olagligt enligt någon av de punkter som anges i 10 kap. 8 § kommunallagen.

Hanteringen vid sammanträdet den 1 december 2016

Tony Andersson har anfört att ärendet inte hanterats på korrekt sätt då det togs upp som ett extra ärende vid kultur- och tekniknämndens sammanträde den 1 december 2016. Tony Andersson har i denna del sammanfattningsvis anfört att detta medförde att nämndens ledamöter inte hade möjlighet att ta ställning och att inhämta information i ärendet innan beslutet fattades.

Kommunallagen reglerar inte hur eller när kallelse till nämndssammanträde ska ske. Det har istället överlåtits till nämnderna själva att bestämma tid och

plats för sina sammanträden (6 kap. 18 § kommunallagen), och i övrigt reglera hur ledamöterna ska informeras om vilka ärenden som ska tas upp. Kommunallagen innehåller dock regler som ger nämndsledamöter möjlighet att bordlägga ett ärende (6 kap. 29 § kommunallagen), t.ex. för det fall att ledamöterna inte anser att beslutsunderlaget är komplett. För detta krävs enkel majoritet.

Tony Andersson har inte anfört att det sätt på vilket informationen om det extra ärendet gavs ledamöterna skulle strida mot något reglemente som gäller för kultur- och tekniknämnden. Det har inte heller kommit fram att det framställts något yrkande om bordläggning av ärendet. Vad Tony Andersson anfört angående hanteringen av ärendet visar således inte att det överklagade beslutet är olagligt på så sätt som avses i 10 kap. 8 § kommunallagen.

Otillåtet stöd till enskild näringsidkare?

Genom beslutet har kultur- och tekniknämnden godkänt en överenskommelse om uppsägning av del av anläggningsarrende inom Åstöns naturreservat. Av överenskommelsen framgår att viss ekonomisk ersättning betalas till arrendatorn. Tony Andersson har anfört att det detta utgör ett otillåtet stöd till en enskild näringsidkare då ingen ersättning ska utgå enligt avtalet då arrendatorn inte fullgjort sitt åtagande. Tony Andersson har som stöd hänvisat till att ekonomisk ersättning tidigare ska ha utgetts till denne näringsidkare och att kommunen också tidigare haft andra kostnader som ska ha varit arrendatorns. I detta mål kan förvaltningsrätten dock endast pröva det överklagade beslutet om godkännande av den ifrågavarande överenskommelsen.

Enligt 2 kap. 8 § kommunallagen får kommuner och landsting genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen eller landstinget.

Individuellt inriktat stöd till enskilda näringsidkare får lämnas bara om det finns synnerliga skäl för det.

Huvudregeln är således att det är förbjudet för en kommun att lämna individuellt inriktat stöd till enskilda företag. I praxis har medgetts vissa undantag, då det befunnits finnas ett rättsligt utrymme för kommunala stödinsatser. Den kommunala kompetensen omfattar sedan gammal praxis att en kommun får vidta åtgärder som allmänt främjar turistväsendets utveckling i kommunen. Denna praxis har lagfästs och återfinns numer i lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Kommuner får enligt 4 kap. 1 § i denna lag vidta åtgärder för uppförande och drift av turistanläggningar, till exempel campingplatser. Om ett bidrag ska lämnas till ett enskild näringsidkare som driver verksamhet i turistbranschen gäller dock principerna att stödet ska stå i rimlig proportion till allmännyttan av verksamheten och att det inte innebär ett otillbörligt gynnande av enskild. I målet framgår att anledningen till att det tidigare avtalet om anläggningsarrendet upphört i förtid är att förutsättningarna att driva den i området avsedda verksamheten ändrats på grund av ett myndighetsbeslut. Det tidigare avtalet har således tagit sikte på att arrendatorn skulle driva verksamheten under tio år, till och med februari 2022. Mot denna bakgrund anser förvaltningsrätten att det inte visats att den ersättning som anges i den överenskommelse som kultur- och tekniknämnden godkände innebär ett otillbörligt gynnande av enskild näringsidkare i strid med 2 kap. 8 § kommunallagen.

Utgången i målet

Då det som Tony Andersson anfört i målet således inte visar att kultur- och tekniknämndens beslut den 1 december 2016, § 106, är olagligt enligt någon av de punkter som anges i 10 kap. 8 § kommunallagen, finns inte förutsättningar för förvaltningsrätten att upphäva beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C).



Ingela Berggren

rådman

I avgörandet har även de särskilda ledamöterna Lars Sjölund och Kristin Herold deltagit. Målet har föredragits av föredragande juristen Gunilla Lavås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kamrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kamrätten ska kunna ta upp Ett överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kamrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kamrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kamrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kamrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anget till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åbetopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.